

ISBN: 978-625-7014-60-1

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 267

Tarih



Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Editör

Sezai Saraç

Düzeltili

Gülşen Funda Çelik

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

Kapak

Harun Tan

1. BASKI

Nisan 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

Kapak görseli: Haçlıların gözünden İnaab savaşını betimleyen bir illüstrasyon.

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Kudüs'ün Fethinin Mimarı
Nûreddin Mahmud Zengî



ABDULKADİR TURAN

KETEBE

Dr. Abdulkadir Turan

1970 yılında doğdu. Lisans eğitimini Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Edebiyat Öğretmenliği Bölümü'nde tamamladıktan sonra, uzun yıllar edebiyat öğretmenliği yaptı. Eğitim alanında çok sayıda eser kaleme aldı. Yüksek lisansını Sakarya Üniversitesi'nde Sosyoloji Bölümü'nde Toplumsal Yapı ve Sosyal Değişim Analizleri alanında tamamladı. Tarih sahasında Haçlı Seferleri, Nûreddin Mahmud Zengî ve Selâhaddîn-i Eyyûbî Dönemleri üzerinde yoğunlaştı. Bu alanda çok sayıda çalışması yayımlandı. "Nûreddin Mahmud Zengî ve Devri" başlıklı doktora tez çalışmasını yine Sakarya Üniversitesi'nde tamamladı.

İÇİNDEKİLER

Takdim	11
Önsöz	15
Giriş.....	19

BİRİNCİ BÖLÜM

HALEP EMİRLİĞİ ÖNCESİ HAYATI

Doğum Tarihi ve Yeri.....	27
Künyesi ve Lakapları	28
Soyu.....	31
Çocukluk ve Gençlik Yılları.....	34

İKİNCİ BÖLÜM

DEVİRİNİN ASKERÎ VE SİYASÎ GELİŞMELERİ

Halep Emirliği Süreci (541-549/1146-1154)	39
Halep ve Çevresinde Zengî İdaresinin Teşekkülü	40
Halep Yönetimini Elde Etmesi.....	57
Halep Yönetimini Elde Ettiğinde	
Çevredeki Yönetimlerin Durumu.....	65
Müslüman Yönetimler	65
Gayri Müslim Yönetimler.....	79

Seyfeddin Gazi Devri'ndeki Faaliyetleri	90
Urfa'nın İstilasını Engellemesi	92
Ba'lebek'in Düşmesi Karşısındaki Tutumu	96
Artah ve Çevresini Fethi	98
Seyfeddin Gazi ile Buluşması	99
Seyfeddin Gazi Karşısındaki Konumu	101
II. Haçlı Seferi'ndeki Yeri	101
'Urayma Kalesi'ni Fethi	110
Yağra Yenilgisi	112
Halep'te Dinî, Kültürel ve Sosyal Yaşama Yönelik Tutumu	115
Antakya Haçlılarını Yenilgiye Uğratması	118
Seyfeddin Gazi'nin Ölümünden Sonraki Faaliyetleri ve İktidarını Pekiştirmesi	127
Sincar'da Atabeglik Hazinesini Ele Geçirmesi ve Kardeşi Mevdüd'la İlişkilerini Düzenlemesi	127
I. Dımaşk Kuşatması	131
II. Joscelin'i Esir Alması	134
Dımaşk'ı Ele Geçirmesi ve Bağımsız Devlete Evrilme Süreci (549-558/1154-1163)	139
II. Dımaşk Kuşatması	139
III. Dımaşk Kuşatması ve Dımaşk'ı Zaptı	154
Ba'lebek'i Teslim Alması	156
Diplomatik İlişkilerini Geliştirmesi	156
Dımaşk'ı Zaptının İçişleri Açısından Neticeleri	158
Dımaşk'ı Zaptından Sonra Haçlılara Yönelik İlk Akınları	161
Hârim'i Kuşatması	163
Banyas'ı Fethi ve Yakıp Terk Etmesi	165
Manuel'in Suriye'ye Saldırmasını Engellemesi	177

II. Kılıcarslan'ın Ülkesine Akın	
Düzenlemesi ve Haçlılarla Mütarekesi.....	185
Renaud'u Esir Alması	186
Hârim'i Yeniden Kuşatması	190
Müslüman Yönetimlerle İlişkileri	191
Mısır Siyasetine Müdahalesi ve Büyük Devlete	
Evrilme Süreci (558-569/1163-1174).....	200
Ordusunun I. Mısır Seferi ve Nûreddîn Mahmud'un	
Hârim, Banyas, Müneytirâ Kalelerini Fethi.....	205
Ordusunun İkinci Mısır Seferi ve Nûreddin	
Mahmud'un Sâfaysâ, 'Urayme Kalelerini Fethi	215
Menbic'deki İsyanı Sonlandırması	224
Mısır'a Hâkim Olması ve Haçlı-Bizans	
İttifakının Mısır'a Saldırması.....	225
Mısır'ı Ele Geçirmesinden Sonra Haçlılarla	
Mücadelesi	242
Mısır'daki Ordusunun Haçlılara Yönelik İlk Seferleri	247
I. Kerek-Şevbek Vakası	249
Trablus Kontluğu Akını	253
Ermeni Mleh'i Bizans ve Haçlılara Karşı Desteklemesi.....	254
Haçlıların Kendisine Karşı Haşhaşilerle İttifak	
Girişimi.....	257
II. Kerek-Şevbek Vakası ve Fâtımî Yanlılarının	
Haçlılarla İşbirliği Yapması	258
Ca'ber Kalesi'ni Zaptı.....	262
Merkezî İdaresini Güçlendirmesi.....	264
Musul'u Merkezî İdareye Bağlaması.....	265
Mısır'ın Merkezî İdareyle Uyumu İçin Faaliyetleri	275
II. Kılıcarslan'la İlişkileri	290
Kudüs Siyaseti.....	295

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
VEFATI VE ŞAHSİYETİ

Evlilikleri.....	308
Çocukları.....	310
Karakteri ve Yetenekleri.....	312
Dindarlığı.....	314
Gayrimüslim Tarihçilerin Dindarlığı İle İlgili Yaklaşımları.....	320
Dinî Bağları.....	323
Çevresindeki Âlimler.....	328
Hakkındaki Veli Algısı.....	332

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
DEVLETİNİN EL DEĞİŞTİRMESİ

Yerine Oğlu el-Melikü's-Sâlih İsmâil'in Seçilmesi.....	339
Selâhaddin'in Dımaşk'a Gelmesi.....	349
Halep-Dımaşk İttifakının Selâhaddin'e Karşı Mücadelesi.....	356
Halep ve Musul'un Selâhaddin'in Hakimiyetini Tanıması.....	362
Sonuç.....	367
Kaynakça.....	379

HARİTALAR

Harita 1: Nûreddin Mahmud'un İlk Yönetim Alanı (541/1146).....	66
Harita 2: Nûreddin Mahmud'un Vefat Ettiği Yıl Devletinin Sınırları (569/1174).....	300



Ferasetinin nuruyla Kudüs'ün fethinin yakın olduğunu gördü. Yüce Allah, ölümünden sonra da olsa onun duasını kabul etti. Onun kararlılığının gücünü artırdı. Onu ayıplardan temizledi, ona gaybın sırrını verdi. Onun bereketini ondan sonra İslâm'a şamil kıldı ve keramet olarak Kudüs'ün fethini bildi. Onun yapmak istediği, Selâhaddin'in mülke sahip olmasıyla sağlandı. O Selâhaddin ki onun tarafından eğitilmiş, onu sevmiş ve sevdirmiştir. Fethin ve başarının yolunu açan odur.

Kâtip İmâd